

Słowo wstępne

Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa „Europejskie prawo spółek i prawo rynku kapitałowego” Kraków, 21 maja 2016 r.

Niniejszy numer Internetowego Przeglądu Prawniczego TBSP UJ jest w przeważającej części zbiorem artykułów sporządzonych przez prelegentów Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Naukowej „Europejskie prawo spółek i prawo rynku kapitałowego”, która odbyła się w Krakowie w dniu 21 maja 2016 r. Ostatnie lata obfitowały w wydarzenia niezwykle istotne dla problematyki, która stała się przedmiotem zorganizowanej przez Koło Naukowe Prawa Gospodarczego i Handlowego TBSP UJ konferencji. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w wyborze tematów poszczególnych paneli konferencji, które stały się dla uczestników okazją do ożywionej dyskusji.

Konferencję otworzył dr Marcin Mazgaj wystąpieniem pt. „Reforma struktury majątkowej spółek kapitałowych w Polsce i na świecie - najnowsze kierunki zmian”. W pierwszej sesji referatowej pt. „Mobilność spółek w Europie – perspektywy” uwagę poświęcono kwestii mobilności spółek w Europejskim Obszarze Gospodarczym, czyli zdolności spółek do zmiany prawa właściwego do oceny ich struktury wewnętrznej lub innych obszarów związanych z ich działalnością i relacjami z innymi podmiotami, np. wierzycielami, pracownikami lub fiskusem. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że w ostatnim czasie również polski SN w sprawie IV CSK 664/14 zajął się tą kwestią, postanawiając w dniu 22 października 2015 r. o przesłaniu do Trybunału Sprawiedliwości trzech pytań prejudycjalnych. Dotyczą one zgodności polskich przepisów o przeniesieniu siedziby spółki za granicę ze standardami unijnymi oraz wykładni prawa europejskiego w zakresie kwestii dopuszczalności izolowanego przeniesienia siedziby spółki. Ważnym wydarzeniem na arenie europejskiej było również wystąpienie, które prof. Jessica Schmidt (Uniwersytet w Bayreuth) przedstawiła w Parlamencie Europejskim w dniu 10 czerwca 2016 r., prezentując postulat uchwalenia dyrektywy o mobilności spółek w Europie.

Kolejne dwa panele o tytułach „Europeizacja prawa spółek – Societas Unius Personae i European Model Company Act” oraz „Europejskie prawo spółek a ramy prawne prowadzenia działalności gospodarczej” dotyczyły europeizacji prawa spółek oraz ram prawnych prowadzenia działalności gospodarczej, z naciskiem na kwestie prawopodatkowe. Szczególnie aktualna i interesująca pozostaje kwestia tworzenia europejskiej modelowej ustawy o prawie spółek (*European Model Company Act* – EMCA). Pomimo że proces tworzenia tego dokumentu ciągle się wydłuża i nadal nie została opublikowana ostateczna jego wersja, to nadal łączone są z nim duże nadzieje na stworzenie nowego mechanizmu harmonizacji prawa państw członkowskich o charakterze miękkim, w przeciwieństwie do dominujących w tym momencie dyrektyw i rozporządzeń unijnych w pełni wiążących swoich adresatów.

Drugą część konferencji otworzyło wystąpienie dra Jacka Dybińskiego pt. „Instrumenty ochrony inwestorów w perspektywie najnowszych zmian w prawie rynku kapitałowego Unii Europejskiej”. Następne dwie sesje referatowe odnosiły się do prawa rynku kapitałowego. Ich tytuły to „Ochrona inwestorów w europejskim prawie rynku kapitałowego jako kluczowy element ładu korporacyjnego” oraz „Europejskie prawo rynku kapitałowego – dalsze kierunki rozwoju”. Szczególną uwagę w ramach tych paneli uczestnicy konferencji poświęcili na rozważenie skutków kryzysu finansowego i jego wpływu na istotne zwiększenie się zakresu regulacji rynku finansowego ustanawianych przez europejskiego ustawodawcę. Uwagze uczestników majowej konferencji nie umknęła także kwestia spodziewanego w przeciągu kilku

tygodni wejścia w życie rozporządzenia MAR, które aktualnie, po upływie kilku miesięcy obowiązywania, nadal stanowi istotne wyzwanie dla podmiotów funkcjonujących na rynku kapitałowym, zobligowanych do dostosowania się do jego przepisów.

Dyskusji sprzyjała atmosfera miejsca, w którym odbywała się konferencja. Dzięki staraniom organizatorów prelegenci i pozostali uczestnicy gościli w Collegium Śniadeckiego otoczonym przez malowniczy ogród botaniczny. Wybór lokalizacji nie był przypadkowy. Chciano w ten sposób nawiązać do jednego ze znanych kryzysów finansowych, holenderskiej „manii tulipanowej” lat 1634-1637, która była zjawiskiem na tyle intrygującym, że nawet znakomity poeta Zbigniew Herbert poddał je analizie w swoim esej „Tulipanów gorzki zapach”. A pisał tak: „Tulipomania - największy znany nam botaniczny obłąd - była epizodem wpisanym na marginesie Wielkiej Historii. (...) Nie jest rzeczą rozsądną wymazać ją z pamięci lub zaliczyć do niepojętych dziwactw przeszłości. Jeśli tulipomania była rodzajem psychicznej epidemii - a tak ośmielamy się sądzić - istnieje prawdopodobieństwo graniczące z pewnością, że któregoś dnia, w tej czy innej postaci nawiedzi nas znowu.”

Pozostaje mieć nadzieję, że niniejszy zbiór studiów poświęconych aktualnym problemom spółek i rynku kapitałowego przyczyni się w jak najszerszym stopniu do bliższej identyfikacji i analizy współczesnych wyzwań polskiego i europejskiego prawa w tym obszarze, a sama publikacja zachęci czytelników do dalszego zgłębiania poruszanych w niej zagadnień.

Ariel Mucha

doktorant w Katedrze Polityki Gospodarczej WPiA UJ

współpracownik naukowy Instytutu Allerhanda w Krakowie

Kraków, dnia 21 listopada 2016 r.